

Jokavuotisessa puoluekokouksessa keskustellaan Ruotsalaisen kansanpuolueen linjasta eri poliittisissa kysymyksissä. Jäsenenä sinulla on mahdollisuus vaikuttaa puolueen linjaan tai aloitteen kautta ehdottaa, minkä toimien eteen puolueen tulisi työskennellä.

Yksi aloite käsittelee yhtä poliittista kysymystä. Aloite koostuu leipätekstistä ja lausumista, eli että-lauseista. Alla esimerkki aloitteesta vuoden 2021 puoluekokouksesta.

Aloite 34 – Vaihdevuosineuvontaa terveyskeskuksiin

[Leipäteksti. Leipäteksti koostuu taustatiedoista, jotka kuvailevat ongelmaa sekä argumenteista, joiden avulla perustellaan miksi ongelma tulisi korjata.]

Puolet maailman väestöstä käy läpi tai tulee käymään läpi vaihdevuodet eli elämänvaiheen, jolloin kehon hormonitasapaino muuttuu, munasarjojen toiminta heikkenee ja kuukautiset loppuvat. Suomi on tasa-arvon edelläkävijä, mutta työelämässä vaihdevuosien oireita ei vielä oteta huomioon. Terveystieteiden tutkimuksissa järjestelmällistä neuvontaa ei myöskään tarjota vaihdevuosien aikana.

Vaihdevuosioireet ilmaantuvat usein 45-55-vuotiaana, mutta jo 40-vuotiaana kuukautiset voivat muuttua epäsäännöllisiksi, kun keho valmistautuu vaihdevuosiin. Länsimaissa vaihdevuodet alkavat naisilla keskimäärin 50-vuotiaana. Vaihdevuosien kesto on yksilöllistä, se voi kestää muutamasta vuodesta yli kymmeneen vuoteen.

Monille naisille vaihdevuodet merkitsevät heikentynyttä elämänlaatua, koska yksi tai useampi vaihdevuosiin liittyvä oire vaikuttaa heihin negatiivisesti. Lähes 75 prosentilla kaikista vaihdevuosien läpikäyvistä naisista on vaihdevuosiin liittyviä vaivoja. Tämä tarkoittaa esimerkiksi kuumia aaltoja, kuivia limakalvoja, mielialan vaihteluita, unettomuutta ja masennusta. Noin 20–25 prosentilla kaikista naisista on vaikeita vaihdevuosioireita. Vaihdevuosioireet ilmenevät usein naisten työuran kannalta kriittisessä iässä, jolloin he todennäköisimmin hakeutuvat korkeampiin johtotehtäviin.

British Research Institute Faculty of Occupational Medicine tekemän tutkimuksen mukaan 25 prosenttia vaihdevuosi-ikäisistä naisista on harkinnut irtisanoutumista vaihdevuosioireidensa vuoksi. Aikaisempi ruotsalainen tutkimus osoitti, että vaihdevuosioireista kärsivät eniten naiset, jotka työskentelivät stressiä aiheuttavissa ammateissa. Svenska Kvinnoförbundetin mukaan tämä on tärkeä yhteiskunnallinen kysymys, jota poliitikkojen on priorisoitava ja josta työnantajien tietoisuutta on lisättävä.

Vaihdevuodet eivät koske vain fyysisiä ja henkisiä vaivoja, jotka vaivaavat naisia tietyssä elämänvaiheessa, vaan se on myös suurempi kansantaloudellinen kysymys. Yli 45-vuotiaat naiset muodostavat merkittävän osan työmarkkinoista. Suomessa heitä on yli 1,3 miljoonaa. Monet ovat korkeasti koulutettuja ja heillä on osaamisellaan ja kokemuksellaan paljon annettavaa työelämälle ja taloudelle. Tämä ryhmä naisia on otettava huomioon työelämässä ja työpaikoilla. Työpaikat voivat mukautua minimoidakseen vaihdevuosien työelämään mahdollisesti tuomat haasteet.

Englannissa on ymmärretty, että vaihdevuodet ovat osa laajempaa osallisuutta koskevaa keskustelua. Vuonna 2010 voimaan tulleen lain mukaan on laitonta irtisanoa henkilö vaihdevuosioireiden vuoksi. Yhä useammalla yrityksellä Englannissa on myös niin sanottu vaihdevuosisertifikaatti. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että työpaikalla luodaan kulttuuri, jossa vaihdevuosista voidaan puhua avoimesti. Myös yritysten ylin johto ja miehet ovat mukana keskustelussa. Vaihdevuodet huomioon

ottava työpaikka voi olla myös sitä, että huolehditaan siitä, että ikkunoita voidaan avata raitista ilmaa varten, kun kärsii kuumista aalloista, ja sitä, että on erilliset huoneet, joissa voi viettää hiljaisen hetken, jos on ollut hereillä koko yön.

Ruotsissa jotkin terveyskeskukset tarjoavat vaihdevuosineuvontaa koulutetuilta vaihdevuosineuvojilta, jotka ovat usein naisten terveyteen erikoistuneita kättilöitä tai gynekologeja. Naiset saavat käyntien aikana apua ja neuvoja vaihdevuosioireisiin ja tarvittaessa keskustellaan erilaisista hoitovaihtoehdoista ja elämäntapakysymyksistä. Myös gynekologinen tutkimus voidaan tehdä.

Vaihdevuosi-iässä olevia naisia ei tänä päivänä huomioida tarpeeksi terveydenhuollossa. Svenska Kvinnoförbundetin mukaan kaikilla naisilla on oikeus ymmärtää kehon tapahtumia ja heille on tarjottava tehokkaampaa hoitoa vaihdevuosiin liittyviin ongelmiin. Pitkällä aikavälillä vaihdevuosiin liittyvää tietoa voisi olla helposti saatavilla myös kansallisessa terveystalissa.

Naisia kutsutaan säännöllisesti papa-kokeisiin ja mammografiaan, mutta näiden käyntien yhteydessä jää harvoin aikaa perehtyä vaihdevuosiin liittyviin ongelmiin. Siksi tarvitaan toinen polku, jonka avulla naiset tapaavat kättilön tai gynekologin, jolta he voivat kysyä vaihdevuosista ja saada asiantuntija-apua.

Suomi on niin monessa asiassa tasa-arvon edelläkävijä. Nyt on aika ottaa vaihdevuodet vakavasti terveydenhuollossa ja työelämässä.

[Lausuma. Jokaisen aloitteen lopussa tulee olla lausuma, josta selvästi käy ilmi tavoite tai tavoitteet, joiden eteen RKP:n on työskenneltävä. Näistä lausumista äänestetään puoluekokouksessa aloitekäsittelyn aikana. Lausumat määrittävät puolueen linjan.]

Siksi Svenska Kvinnoförbundet vaatii RKP:tä kunnissa ja maakunnissa olevien edustajiensa kautta työskentelemään sen eteen:

- että terveydenhuollossa tarjotaan vaihdevuosineuvontaa.
- että työpaikat alkavat panostaa vaihdevuosiystävällisyyteen, mm. luomalla kulttuurin, jossa vaihdevuosista voi puhua avoimesti.
- että pitkällä aikavälillä luodaan kansallinen terveystaali, jossa on helposti saatavilla tietoa vaihdevuosista

Aloitteentekijä

Svenska Kvinnoförbundet r.f.

Anita Westerholm, liiton puheenjohtaja

Agneta Udd-Saarela, pääsihteeri